

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN MANAGING CHILD-CENTERED
LEARNING IN THE NANG DAET WANG CHOMPHU EDUCATIONAL QUALITY
DEVELOPMENT CENTER UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

วรรณิษา เขียวกระโทก¹, จำรัส มุ่งเผือกกลาง²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Wannisa kheawkratok¹, Chamrat Mungfaeklang²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6704030302018@nmc.ac.th

(Received : 12 January, 2026; Edit : 25 January, 2026; accepted : 1 March, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ คือ ครูผู้สอน จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ รองลงมาคือ ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน และประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Abstract

This research aimed to (1) study and (2) compare the roles of school administrators in managing learner-centered instruction in the Nang Daet-Wang Chomphu Educational Quality Development Center under the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, classified by educational level and work experience.

The sample consisted of 97 teachers. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00. The overall reliability of the questionnaire was 0.97. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1. The roles of school administrators in managing learner-centered instruction in the Nang Daet-Wang Chomphu Educational Quality Development Center under the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1 were, overall, at a high level. When considering each aspect, all aspects were rated at a high level. The aspect with the highest mean score was learning management anytime and anywhere, followed by content and activity organization. The aspect with the lowest mean score was integrated instructional management.
2. The comparison of opinions toward the roles of school administrators in managing learner-centered instruction revealed that administrators and teachers with different positions and different work experience did not significantly differ in their overall and aspect-specific opinions at the .05 level of significance.

Keywords : School Administrator Roles, Student Centered Learning

บทนำ

ในยุคของสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ซึ่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนสังคม เศรษฐกิจ และการดำรงชีวิตของประชาชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จึงกลายเป็นประเด็นสำคัญอันดับต้น ๆ ที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งกำลังอยู่ในช่วง เปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้ระบบการศึกษาไทยจำเป็นต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วและมี ประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การจัดการศึกษาจึงไม่ใช่เพียงเพื่อถ่ายทอดความรู้ในเชิงวิชาการ เท่านั้น แต่ยังต้องมุ่งเน้นการพัฒนา “สมรรถนะ” ของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สมรรถนะสำคัญ เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ ความสามารถในการ เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ และการใช้ เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน ล้วนเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงคุณภาพของพลเมืองในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2562) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered Learning) จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่มีศักยภาพ ในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง โดยเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและยกระดับศักยภาพ ของประเทศในระยะยาว

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจนผ่านนโยบายทางการศึกษาทั้งในระดับชาติ และระดับสถานศึกษา โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่บัญญัติไว้ว่า การ จัดการศึกษาในทุกระดับต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และส่งเสริมให้การ เรียนรู้เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการอย่างรอบด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ยังได้วางแนวทางยุทธศาสตร์สำคัญที่มุ่งให้สถานศึกษา เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทุนมนุษย์โดยคำนึงถึงบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามความ แตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญใน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ เป็นผู้สร้างองค์ความรู้ และเป็นผู้คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง ผ่านการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีนโยบายและหลักสูตรที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างชัดเจน แต่ในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติกลับพบว่ายังมีข้อจำกัดและอุปสรรคหลากหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของแนวทางดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีก่ประสพปัญหา ด้านทรัพยากร ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์การเรียนการสอน ส่งผลให้ครูไม่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงได้ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจของครูในการออกแบบการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยบางส่วนยังคงยึดรูปแบบการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพของกระบวนการเรียนรู้ (สุจินต์ จันทน์นวล, 2564) ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะจากผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนในระดับสถานศึกษา

ในบริบทของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งยังมีข้อจำกัดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความแตกต่างด้านศักยภาพของผู้บริหารและครูในแต่ละโรงเรียน รวมทั้งขาดกลไกภายในในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของนโยบายได้อย่างแท้จริง จากการสังเกตการณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการให้ความรู้ การส่งเสริมความเข้าใจเชิงลึกแก่ครู การออกแบบระบบนิเทศภายใน การจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยของวรรณภา สารระภาค (2563) ยังได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีบทบาทสำคัญในการจูงใจและผลักดันให้ครูเปลี่ยนวิธีการสอนจากรูปแบบเดิมไปสู่แนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในขณะที่งานวิจัยของณัฐพล อินทร์จันทร์ (2562) ก็ระบุว่าการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารมีผลโดยตรงต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และทัศนคติเชิงบวกของครูต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอน

จากเหตุผลและข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งในเชิงนโยบายและในระดับการปฏิบัติจริงในห้องเรียน ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถด้านการบริหารวิชาการอย่างรอบด้าน จะสามารถสร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาครูให้สามารถปรับวิธีการสอนได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในบริบทของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการด้านวิชาการที่มีประสิทธิภาพ และสามารถขยายผลสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสพการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามแนวคิดของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด

ตัวแปรอิสระ

1. ระดับการศึกษา
  - 1.1 ปริญญาตรี
  - 1.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี
2. ประสบการณ์การทำงาน
  - 2.1 น้อยกว่า 10 ปี
  - 2.2 10 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

- การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 6 ด้าน
1. การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
  2. การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์
  3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
  4. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
  5. การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
  6. การจัดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 128 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 97 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
  - 1) ระดับการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
    - 1.1) ระดับปริญญาตรี
    - 1.2) สูงกว่าระดับปริญญาตรี

2) ประสิทธิภาพการทำงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

2.1) น้อยกว่า 10 ปี

2.2) 10 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาทางเขตวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามแนวคิดของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (2562) มี 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
2. ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
4. ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
5. ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
6. ด้านการจัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (2562) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (2562) ได้จำนวนแบบสอบถาม 30 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 -1.006. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนในโรงเรียนชุมชนบ้านโคกปรัง อำเภอ วิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 และโรงเรียนบ้านหนองเป็ด(เกษตรศาสตร์อนุสรณ์) อำเภอนองบัวแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1

8. นำข้อคำถามที่มีทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงาน และระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2543) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมพู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมพู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม	4.39	0.64	มาก	2
2	การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการเผชิญสถานการณ์	4.30	0.66	มาก	5

3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง	4.33	0.70	มาก	4
4	การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	4.27	0.69	มาก	6
5	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้	4.38	0.70	มาก	3
6	การจัดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	4.42	0.67	มาก	1
ภาพรวม		4.35	0.15	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.60) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.67) รองลงมาคือ ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.64) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.69)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรม	4.36	0.71	4.43	0.56	-0.60	0.55
2	การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญ สถานการณ์	4.27	0.72	4.34	0.59	-0.51	0.61
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง	4.32	0.74	4.34	0.67	-0.20	0.84
4	การจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ	4.21	0.77	4.33	0.59	-0.88	0.37
5	การสร้างบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.30	0.70	4.47	0.70	-1.21	0.23
6	การจัดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	4.32	0.77	4.52	0.54	-1.46	0.14
ภาพรวม		4.29	0.66	4.41	0.54	-0.91	0.36

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม	4.34	0.66	4.45	0.63	-0.79	0.43
2	การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์	4.28	0.61	4.33	0.71	-0.35	0.72
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.32	0.61	4.34	0.79	-0.11	0.95
4	การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	4.18	0.68	4.36	0.69	-1.34	0.18
5	การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.30	0.59	4.47	0.80	-1.15	0.25
6	การจัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่	4.33	0.66	4.50	0.68	-1.21	0.22
	ภาพรวม	4.29	0.55	4.41	0.66	-0.93	0.35

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษานางแดดวังชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน ผลการศึกษาระบุว่าบทบาทในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของผู้บริหารอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากผู้บริหารมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและตระหนักถึงนโยบายปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ตลอดจนการขับเคลื่อนตามหลักสูตรแกนกลางฯ ที่เน้นสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประเด็นที่มีค่าคะแนนสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดการปัจจัยเกื้อหนุนทางกายภาพและสังคมภายในโรงเรียน เช่น ความสะอาดและความปลอดภัยของห้องเรียน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับหลักบริหารจัดการอาคารสถานที่เพื่อส่งเสริมวิชาการ ในขณะที่ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากหน้าที่ดังกล่าวเป็นบทบาทหลักของครูผู้สอนโดยตรง ผู้บริหารจึงทำหน้าที่ในเชิงการนิเทศ ติดตาม และสนับสนุนทรัพยากรมากกว่าการลงมือจัดทำด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยที่ยังคงอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม ผลการวิจัยนี้มี

ความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยาภรณ์ พูลชัย (2565) และ สุรพงศ์ อั้งโพธิ์ (2562) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นการเป็นผู้นำทางวิชาการและการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

2.1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามตามวุฒิการศึกษาพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนปฏิบัติงานภายใต้วัฒนธรรมองค์กรและมาตรฐานการดำเนินงานเดียวกัน ทำให้การรับรู้ถึงการบริหารจัดการของผู้บริหารเป็นไปในทิศทางสอดคล้องกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียาพร ไชยพลบาล (2561) และ พชรีย์ พลอยมณี (2563) ที่ระบุว่าระดับการศึกษาไม่ได้ทำให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารแตกต่างกัน

2.2 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ผลการเปรียบเทียบตามระยะเวลาการปฏิบัติงานพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรไม่ว่าจะปฏิบัติงานมานานเพียงใด ต่างได้รับนโยบายและการนิเทศงานในมาตรฐานเดียวกันภายใต้บริบทของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ ภูพานเพชร (2562) ที่พบว่าประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันไม่มีผลต่อการรับรู้บทบาทการบริหารจัดการอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม (ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด) ผู้บริหารควรเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อหรือกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบทชุมชนและชีวิตประจำวัน เพื่อให้บทเรียนมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น

1.2 ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์ ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรสำหรับการอบรมครูในเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เช่น การใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

1.3 การจัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการเรียนรู้ออนไลน์ที่ยืดหยุ่น เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้นอกเหนือจากในห้องเรียนปกติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาข้อจำกัดและอุปสรรคเชิงลึกในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบ (R&D) การบริหารจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์และบริบทเฉพาะของศูนย์พัฒนาคุณภาพศึกษานางแดดวังชมภู

2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างบทบาทการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือสมรรถนะของผู้เรียนโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก ศรีใส. (2567). บทบาทผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). การบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบใน 4 ด้านหลัก. กรุงเทพฯ:

กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. การศึกษาอิสระตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.

กิตติพงษ์ วรรณิการ์. (2564). การจัดการศึกษายุคใหม่. เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ครุศาสตร์.

- กิตติภักดิ์ ฮามพิทักษ์. (2567). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, วิทยาลัยพินทุบัณฑิต.
- จิรภิญญา ฉายแสง, & สุภาวดี ลากเจริญ. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วารสารวิชาการครูศาสตร์ศึกษา, 15(1), 101–112.
- จรีพร รักสบาย. (2564). การบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูป. กรุงเทพฯ: สถาบันวิชาการศึกษาไทย.
- เจริญ ภูพานเพชร. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- โชติกา คำชัย. (2564). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. ฌรงค์พลละคร. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐกร คำแก้ว, & เพ็ญญา สุขเสริม. (2564). บทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่
ณัฐพล อินทร์จันทร์. (2562). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์, 35(3), 101–115.
- ปิยาภรณ์ พูลชัย. (2565). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. สำนักพิมพ์ทางการศึกษา.
- สุรพงศ์ อังโพธิ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- Barnard, C. I. (1938). *The functions of the executive*. Harvard University Press.
- Bertelsen, C. (1998). Child-centered learning in special education: A primary school perspective. *International Journal of Inclusive Education*, 2(3), 213–229.
- Brandes, D., & Ginnis, P. (1992). *A guide to student-centred learning*. Oxford: Blackwell.
- Campbell, R. F. (1977). *Introduction to educational administration* (2nd ed.). Allyn and Bacon.
- Chester, D. (1996). Academic leadership of school administrators in the United States. *Journal of Educational Research*, 89(4), 205–212.
- Darling-Hammond, L., Hyster, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*. Learning Policy Institute.
- Duncan, H., & Jean, A. (1983). Principal practices in Bermuda schools. *Educational Administration Quarterly*, 19(2), 123–140.
- English, F. W. (2000). *Deciding what to teach and test: Developing, aligning, and auditing the curriculum*. Corwin Press.

- Epstein, J. L. (2011). *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools* (2nd ed.). Routledge.
- Fester, D. L., & Kettl, D. F. (1991). *The politics of the administrative process*. Washington, DC: CQ Press.
- Francis, C. (1979). *Effective school management*. Boston: McGraw-Hill.
- Fraser, B. J. (1998). Classroom environment instruments: Development, validity and applications. *Learning Environments Research*, 1(1), 7–33. <https://doi.org/10.1023/A:1009912611421>
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Good, C. V. (1983). *School administration: Concepts and practices*. Boston: McGraw-Hill.
- Goodyear, P., Banks, S., Hodgson, V., & McConnell, D. (2004). *Advances in research on networked learning*. Springer.
- Gorton, R. A. (1983). *School leadership and administration*. Dubuque, IA: Wm. C. Brown.
- Harris, B. (1975). *School administration and supervision*. Boston: Allyn and Bacon.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Januszewski, A., & Molenda, M. (Eds.). (2008). *Educational technology: A definition with commentary*. Routledge.
- Jesse, D. (1999). *Principles of school management*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Kimbrough, R. L., & Nunnery, J. A. (1983). *Educational administration: Theory, research, and practice*. New York: Harper & Row.
- Leithwood, K., Louis, K. S., Anderson, S., & Wahlstrom, K. (2004). *Review of research: How leadership influences student learning*. The Wallace Foundation.
- Mc Cathy. (1971). *The role of the principal in instructional leadership in secondary schools in New Jersey*. Dissertation Abstracts International.
- O’Neill, G., & McMahon, T. (2020). Student-centred learning: What does it mean for students and lecturers? In R. Murray & C. O’Neill (Eds.), *Emerging issues in the practice of university learning and teaching* (2nd ed.). Dublin: AISHE.
- Robbins, S. P. (1994). *Management* (5th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Sagor, R. (2000). *Guiding school improvement with action research*. ASCD.
- SCD Learn and Teach. (2011). *Differentiated instruction: Meeting learners’ needs*. Educational Practice Series, 7, 1–20.
- Schermerhorn, J. R. (2002). *Management* (7th ed.). Wiley.
- Sergiovanni, T. J. (1989). *The principalship: A reflective practice perspective*. Boston: Allyn and Bacon.
- Sergiovanni, T. J., & Carver, F. D. (1980). *Leadership for the schoolhouse*. Boston: Allyn and Bacon.
- Stiggins, R. J. (2005). From formative assessment to assessment FOR learning: A path to success in standards-based schools. *Phi Delta Kappan*, 87(4), 324–328. <https://doi.org/10.1177/003172170508700414>

- Watanabe, S. (2001). Comparing student-centered and teacher-directed instruction in elementary math education. *Cognitive Development Journal*, 16(2), 221–234.
- Weimer, M. (2020). *Learner-centered teaching: Five key changes to practice* (2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.